

Invandrare och flyktingar

8

Förslag till statsbudget för år 1998

Invandrare och flyktingar

Innehållsförteckning

1	Förslag till regeringsbeslut.....	5
2	Inledning.....	7
	2.1 Omfattning och ändamål.....	7
	2.2 Resultatbedömningar och slutsatser	8
3	Migrationspolitik	8
	3.1 Omfattning och ändamål.....	8
	3.2 Resultatbedömningar och slutsatser	8
	3.3 Anslag	11
	A 1. Statens invandrarverk.....	11
	A 2. Mottagande av asylsökande.....	11
	A 3. Migrationspolitiska åtgärder.....	12
	A 4. Utlänningsnämnden	13
	A 5. Offentligt biträde i utlänningsärenden.....	13
	A 6. Utresor för avvisade och utvisade	14
4	Integrationspolitik.....	15
	4 1 Omfattning och ändamål.....	15
	4.2 Resultatbedömningar	15
	4.3 Anslag	19
	B 1. Integrationsmyndigheten	19
	B 2. Särskilda insatser i utsatta bostadsområden.....	19
	B 3. Integrationsåtgärder	20
	B 4. Kommunersättning vid flyktingmottagande	21
	B 5. Hemutrustningslån	22

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. för budgetåret 1998 anvisar anslagen under utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar enligt följande uppställning

ANSLAG	ANSLAGSTYP	ANSLAGSBELOPP (TUSENTAL KRONOR)
A 1. Statens invandrarverk	ramanslag	452 402
A 2. Mottagande av asylsökande	ramanslag	773 650
A 3. Migrationspolitiska åtgärder	ramanslag	313 289
A 4. Utlänningsnämnden	ramanslag	65 388
A 5. Offentligt biträde i utlänningsärenden	ramanslag	60 295
A 6. Utresor för avvisade och utvisade	ramanslag	83 210
B 1. Integrationsmyndigheten	ramanslag	45 376
B 2. Särskilda insatser i utsatta bostadsområden	ramanslag	200 000
B 3. Integrationsåtgärder	ramanslag	57 860
B 4. Kommunersättningar vid flyktingmottagande	ramanslag	1 713 915
B 5. Hemutrustningslån	ramanslag	98 549
Summa		3 863 934

2 Inledning

2.1 Omfattning och ändamål

Utgiftsområdet omfattar *migrationspolitik* med frågor rörande flyktingpolitik, invandringen till Sverige, mottagande av asylsökande, utlänningars rätt att vistas här samt internationellt samarbete på det migrationspolitiska området. Utgiftsområdet omfattar vidare *integrationspolitik* med frågor rörande invandras introduktion i Sverige, delaktighet och inflytande, åtgärder mot etnisk diskriminering, främlingsfientlighet och rasism samt ersättning till kommunerna för mottagande av flyktingar.

UTGIFTSUTVECKLINGEN

MILJONER KRONOR (LÖPANDE PRISER)					
1995/96	1996	1997	1998	1999	2000
7 914,1	4 601,0	3 759,2	3 863,9¹	3 761,5	3 570,3

¹ Regeringen har, jämfört med vårpropositionen, omfördelat 100 miljoner kronor till detta utgiftsområde från utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner.

Sammanfattande kommentar till verksamhetsutfall och ekonomiskt utfall

De stora utgifterna inom utgiftsområdet avser mottagande av asylsökande och statlig ersättning till kommunerna för flyktingar och vissa andra invandrare. Sedan antalet asylsökande minskat har kostnaderna gått ner. Ersättningen till kommunerna för äldre och handikappade ökar dock fortfarande.

Större förändringar

Under år 1997 har Statens invandrarverk tagit över ansvaret från polisen för ansökningar och grundutredningar i asylärenden, ansökningar och utredningar i övriga ärenden om uppehållstillstånd och svenskt

medborgarskap samt utlänningar som tagits i förvar enligt utlänningslagen.

Mål för utgiftsområdet

Migrationspolitikens mål är att i en värld präglad av ökad öppenhet, samverkan och utbyte på alla områden verka för att migration till och från vårt land kan ske i ordnade former samt

- att värna asylrätten och
- att upprätthålla den reglerade invandringen

Detta skall ske på ett sätt som svarar mot kraven på öppenhet och utbyte och präglas av rättsäkerhet, humanitet och respekt för individens mänskliga rättigheter.

Integrationspolitikens mål skall, enligt regeringens förslag i propositionen Sverige, framtiden och mångfalden - från invandrarpolitik till integrationspolitik (1997/98:16), vara

- lika rättigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund,
- en samhällsgemenskap med samhällets mångfald som grund, samt
- en samhällsutveckling som kännetecknas av ömsesidig respekt och tolerans och som alla oavsett bakgrund skall vara delaktiga i och medansvariga för.

Prioriteringar för år 1998

Moderniseringen av handläggning och prövning av utlänningars rätt att vistas i Sverige fortsätter. Invandrarverkets roll som central utlänningsmyndighet stärks. Utlänningsnämnden får ökade resurser för att kunna förkorta handläggningstiderna. Satsningen under budgetåret 1997 på åtgärder för att främja frivillig återvandring fortsätter.

I propositionen om integrationspolitik lägger regeringen fram förslag till mål för en ny integrationspoli-

tik. En ny myndighetsstruktur för integrationsfrågor föreslås. Statens invandrarverks uppgifter koncentreras till migrationspolitik och medborgarskapsfrågor.

Prognoser och uppföljning skall förbättras inom utgiftsområdet.

2.2 Resultatbedömningar och slutsatser

Av det beslut om den framtida migrationspolitiken som riksdagen fattade i december 1996, enligt förslag från regeringen i propositionen Svensk migrationspolitik i ett globalt perspektiv (1996/97:25), framgår att politiken skall präglas av helhetssyn. Politikområdet omfattar även bistånds-, säkerhets-, försvars- och handelspolitiken. Statliga insatser på samtliga dessa områden påverkar invandringen till Sverige. Antalet asylsökande är nu förhållandevis lågt och ligger på samma nivå som i början av 1980-talet, dvs. 8 000 - 10 000 asylsökande per år. Bortsett från ökningen av antalet asylsökande i samband med krisen i f.d. Jugoslavien har utvecklingen under 1990-talet varit relativt stabil. Under år 1997 beräknas drygt 8 000 per-

soner komma att söka asyl i Sverige. Snabba omvärldsförändringar kan dock inträffa och planeringsnivån för mottagandet av asylsökanden och prövningen av asylärenden bestäms till 13 350 asylsökande för budgetåret 1998.

Kommunutflyttningarna av flyktingar kulminerade åren 1993 och 1994. Till årsskiftet 1997/98 bedöms de asylsökande som väntat länge på slutligt beslut om uppehållstillstånd ha fått sina ärenden avgjorda och kan ha fått avvisningsbeslut eller blivit kommunmottagna. Fr.o.m. budgetåret 1998 antas 7 000 utlänningar årligen tas emot i kommunerna och berättiga dessa till statlig ersättning. Den särskilda statliga ersättningen för äldre och handikappade utlänningar har ökat kraftigt.

Det integrationspolitiska arbetet skall i enlighet med förslagen i regeringens proposition om integrationspolitik särskilt inriktas på att ge förutsättningar för individens egen försörjning och delaktighet i samhället. En ny myndighet för integrationsfrågor skall inrättas den 1 juni 1998. Som följd härav bör anslagsstrukturen för verksamhetsområde B 1. Integrationspolitik ändras. Förslag redovisas i avsnitt 4.3.

UTGIFTSUTVECKLING FÖR DE I UTGIFTSOMRÅDET INGÅENDE VERSAMHETSOMRÅDEN

	UTGIFT 1995/96	DÄRAV 1996	ANVISAT 1997	UTGIFTSPROGNOS 1997	FÖRSLAG 1998	BERÄKNAT 1999	BERÄKNAT 2000
Migrationspolitik	2 884,6	1 980,0	2 000,8	2 045,4	1 748,2	1 723,2	1 717,8
Integrationspolitik	5 029,5	2 621,0	1 452,3	1 713,8	2 115,7	2 038,2	1 852,4
Totalt för utgiftsområde 8	7 914,1	4 601,0	3 453,1	3 759,2	3 863,9	3 761,5	3 570,3

3 Migrationspolitik

3.1 Omfattning och ändamål

Verksamhetsområdet omfattar migrationspolitik med frågor rörande flyktingpolitik, invandringen till Sverige, mottagande av asylsökande, utlänningars rätt att vistas här samt internationellt samarbete på det migrationspolitiska området. I verksamhetsområdet ingår Statens invandrarverk och Utlänningsnämnden.

I propositionen Svensk migrationspolitik i globalt perspektiv (1996/97:25) framhölls att politiken skall utgå från en helhetssyn som inkluderar aktiva förebyggande åtgärder. Även samarbetet med andra stater framhölls. Betydelsen av EU-samarbetet kommer att öka till följd av att man i Amsterdamfördraget fört in invandrings- och flyktingfrågorna under första pelaren. Dublinkonventionen, som närmare reglerar vilket land som har ansvar för att pröva en asylansökan, kommer att träda i kraft hösten 1997. Konventionen gäller mellan EU:s medlemsstater.

En parlamentarisk kommitté har tillsatts för att utreda om utlännings- och medborgarskapsärenden skall prövas i tvåpartsprocess och om prövningen skall göras av domstolar, domstolsliknande organ eller renodlade förvaltningsmyndigheter. Kommittén skall även göra en i första hand språklig och redaktionell översyn av utlänningslagen så att lagens struktur blir tydligare och mer överskådlig.

En utredning tillsattes under år 1997 med uppgift att föreslå framtida organisation och riktlinjer för verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut. Utredningen skall även föreslå andra åtgärder för att främja återvändande för personer som nekats uppehållstillstånd i Sverige. Likaså utreds metoder för den inre utlänningskontrollen. Förslagen från utredningen skall lämnas till regeringen senast den 30 september 1997.

UTGIFTSUTVECKLINGEN

MILJONER KRONOR (LÖPANDE PRISER)					
1995/96	1996	1997	1998	1999	2000
2 884,6	1 980,0	2 045,4 ¹	1 748,2	1 723,2	1 717,8

¹Varav 2,9 miljoner kronor utgörs av ett äldre anslag inom verksamhetsområdet.

Sammanfattande kommentarer till verksamhetsutfall och ekonomiskt utfall

Kostnaderna för mottagande av asylsökande under år 1997 kommer liksom föregående budgetår att överstiga tilldelade medel. Anledningen till detta är främst att drygt 25 procent av de personer som är registrerade i mottagandesystemet är personer med lagakraftvunna avvisningsbeslut. Besluten har av olika anledningar inte kunnat verkställas.

3.2 Resultatbedömningar och slutsatser

Invandringen till Sverige

Målet för asylprövningen har inte uppfyllts under budgetåret 1995/96. Endast 35 % av asylärendena hos Statens invandrarverk har avgjorts inom verksamhetsmålet handläggningstid. Från dessa ärenden har exkluderats ärenden som berörts av verkställighetsstopp, avvaktar praxisbeslut eller generellt ligger utanför möjligheterna att klara målet på två månaders handläggningstid. Med flera omständigheter bortdefinierade och trots detta en låg måluppfyllelse riskerar verksamhetsmålet att bli alltför avlägset för att fylla en styrande funktion för verksamheten. För att uppnå bättre styrande effekter har regeringen

omarbetat målen i Invandrarverkets regleringsbrev för budgetåret 1997. Under första kvartalet år 1997 var måluppfyllelsen 43 procent.

Utlänningsnämnden har prioriterat handläggningen av överklaganden över beslut om avvisning eller utvisning. Handläggningstiderna i dessa ärendekategorier har blivit kortare medan handläggningstiderna för medborgarskapsärenden fortfarande är långa. Nämnden har alltsedan sin tillkomst haft stora ärendebalanser. Extraresurser har tidvis tillförts. För närvarande är det primära problemet den stora mängd nya ansökningar om uppehållstillstånd som måste handläggas med förtur. Utlänningsnämnden har sedan den 1 januari 1997 en ny typ av ärenden som avser överklagande av beslut om uppehållstillstånd där avvisnings- eller utvisningsbeslut inte är aktuellt. Efter ett drygt halvårs verksamhet är det ännu för tidigt att dra några säkra slutsatser om resultatet av nämndens verksamhet i denna del. Hittills har ärendetypen varit resurskrävande. Enligt nämndens egen bedömning är en ökning av antalet ärenden att vänta.

Mottagandet av asylsökande

De beräkningar som gjordes av regeringen inför budgetåret 1997 om antalet personer i mottagandesystemet har inte hållit. Den främsta orsaken till detta är att ett förhållandevis stort antal utlänningar med avvisningsbeslut ännu inte har kunnat återvända hem. Regeringen kommer att fortsätta sina ansträngningar att söka träffa avtal med vissa länder om återvändande av personer som inte får uppehållstillstånd i Sverige. Ett resultat av dessa förhandlingar är bl.a. den principöverenskommelse som träffats med Förbundsrepubliken Jugoslavien om att dess medborgare skall kunna återvända hem.

Den organiserade verksamheten för asylsökande har successivt ökat och breddats. Såväl måluppfyllelse och deltagande som det genomsnittliga antalet timmar per vecka har på många håll ökat i landet.

Kvotflyktingar

Genom organiserad överföring av kvotflyktingar tog Sverige under det 18 månader långa budgetåret 1995/96 emot 2 170 kvotflyktingar. Dessutom avsattes medel för medicinsk evakuering för vård i Sverige av sjuka och skadade bosnier som på grund av kriget inte kunde få vård i hemlandet samt medicinska alternativa återgårdar för vård av bosnier i närområdet. I slutet av budgetåret 1995/96 avsattes 6,5 miljoner kronor till en fond som FN:s flyktingkommissarie (UNHCR) administrerar. Fonden, som inrättades år 1997, är ett försöksprojekt under tre år. Syftet med fonden är huvudsakligen att

vidga kretsen av länder som tar emot kvotflyktingar. Det finns ett fortsatt behov av en flyktingkvot.

Återvandring

Med återvandring avses att personer som har permanent uppehållstillstånd i Sverige frivilligt återvänder till sitt hemland eller bosätter sig i ett annat land. Dessa personer kan erhålla ett kontantbidrag. Fr.o.m. den 1 maj 1997 har bidragen höjts. En vuxen person kan få 10 000 kronor medan upp till fyra barn kan få 5 000 kronor var. Tillsammans kan en familj få högst 40 000 kronor. Bidraget behövsprövas och kan endast betalas ut en gång per person. Under budgetåret 1995/96 ökade antalet ansökningar om bidrag för resor från Sverige för bosättning i annat land och 560 personer fick sådant bidrag, de flesta under kalenderåret 1996. T.o.m. juli 1997 har 750 personer beviljats bidrag. Av dessa var 530 medborgare i Bosnien-Hercegovina. Medel har också avsatts för förberedelser i Sverige inför bosniska flyktingars framtida återvandring samt för s.k. rekognoseringsresor för bosnier inför en eventuell återvandring. Resebidrag för rekognoseringsresor beviljades till drygt 8 000 personer under budgetåret 1995/96. Våren 1997 beslutade regeringen att avsätta medel till en "återvandringssattaché" vid Sveriges ambassad i Sarajevo för att främja återvandring. En samrådsgrupp har även bildats med somalierna i Sverige. Denna disponerar vissa medel för förberedelser i Sverige för ett återvändande till Somalia.

Återvändande

Med återvändande avses att personer som inte fått uppehållstillstånd eller fått tidsbegränsat uppehållstillstånd återvänder till sitt hemland. Regeringen har för detta ändamål utfärdat en tidsbegränsad förordning om bidrag i vissa fall till utlänningar som vägrats uppehållstillstånd. Förordningen trädde i kraft den 1 maj 1997 och gäller till utgången av april 1998. Det innebär bl.a. att de kosovoalbaner som tvingats bli kvar mer än två år i Sverige på grund av att de inte tagits emot i sitt hemland, kan få ett visst ekonomiskt stöd om och när deras hemresa blir möjlig.

Efterforskning

Svenska röda korset bedriver efterforskning av försvunna anhöriga i fall där man förlorat kontakten på grund av krig, väpnad konflikt eller naturkatastrof. Organisationen arbetar även med utväxlandet av meddelanden mellan skyddade personer och deras familjemedlemmar samt till områden där postgången

inte fungerar. Organisationen bedriver också arbete med familjeåterförening. Staten ger ett visst bidrag till verksamheten enligt ett avtal med Svenska röda korset.

Internationell samverkan

Regeringen disponerar medel för att bekosta vissa migrationspolitiska projekt och Sveriges deltagande i sådant internationellt samarbete som syftar till att utveckla och tillämpa nya flykting- och migrationspolitiska strategier.

3.3 Anslag

A 1. Statens invandrarverk

1995/96	Utgift	586 500	Anslags-sparande	16 689
1996	Utgift	394 460		
1997	Anslag	506 603	Utgifts-prognos	525 592
1998	Förslag	452 402		
1999	Beräknat	428 039		
2000	Beräknat	416 631		

Beloppen anges i tusental kronor

Anslaget avser förvaltningskostnader för Statens invandrarverk. En jämförelse mellan budget och utfall för budgetåret 1995/96 visar att verket detta år hade ett anslagssparande på 16,7 miljoner kronor. Innevarande budgetår visar anslagsprognosen att de sparade medlen kommer att tas i anspråk.

Invandrarverket är central utlänningsmyndighet och ansvarar för utlännings-, invandrar- och medborgarskapsfrågor i den mån frågorna inte handläggs av någon annan myndighet. Invandrarverket skall utreda och pröva ansökningar om visering, uppehållstillstånd, flyktingförklaring och resedokument samt om svenskt medborgarskap. Verket svarar också för mottagande av asylsökande, för överföring och mottagande av organiserat uttagna flyktingar samt har ansvar för de utlänningsfrågor som tas i förvar enligt utlänningslagen. Fr.o.m. den 1 juni 1998 kommer en ny myndighet att vara central förvaltningsmyndighet för integrationsfrågor. Dessa frågor flyttas därmed från Invandrarverket.

Invandrarverket kommer fr.o.m. den 1 oktober 1997 att organisatoriskt delas upp i fem regioner. Den 30 juni 1997 var 1 368 personer anställda vid verket.

Regeringens överväganden

Resultatinformation och slutsatser

Vid beräkning av medel görs bedömningen att antalet ärenden rörande uppehållstillstånd där asylskäl inte åberopas utgör 75 000, antalet viseringsärenden som prövas av Invandrarverket utgör 30 000 samt att antalet grundärenden i fråga om svenskt medborgarskap utgör 29 000. Även om antalet asylsökande är förhållandevis lågt bör Invandrarverket av beredskapskäl ha kapacitet att handlägga ärenden motsvarande upp till 18 000 asylsökande.

Avvecklingskostnader har funnits under budgetåret 1997 och kan även förutses under budgetåret 1998. Vilka kostnader som kan komma att belasta anslaget under året beror i hög grad på vilka uppsägningstider berörd personal har. Avvecklingen beror dels på att antalet asylsökande minskat, dels förändringar av verkets verksamhetsuppgifter. Vissa nya uppgifter kommer att tillföras medan andra kommer att avvecklas. Uppgifter som avvecklas hos Invandrarverket, och som i fortsättningen kommer att i oförändrad eller modifierad form ingå i Integrationsmyndighetens ansvarsområde, motiverar att 59,3 miljoner kronor på helårsbasis räknas av från anslaget A 1. och tillförs anslaget B 1. integrationsmyndigheten. För budgetåret 1998 skall dock 30,05 miljoner kronor ligga kvar på anslaget A 1. Eftersom växlingen av ansvarsområde sker den 1 juni 1998 och Invandrarverket dessutom kommer att ha avvecklingskostnader.

Regeringens bedömning med anledning av revisionens iakttagelser

Riksrevisionsverkets granskning av Invandrarverket har visat att årsredovisningen i allt väsentligt är rättvisande och uppfyller de krav som uppställs genom regeringsbeslut eller förordning. Regeringen ansluter sig till denna bedömning.

A 2. Mottagande av asylsökande

1995/96	Utgift	1 869 647		
1996	Utgift	1 195 264		
1997	Anslag	922 000	Utgifts-prognos	993 600
1998	Förslag	773 650		
1999	Beräknat	773 650		
2000	Beräknat	773 650		

Beloppen anges i tusental kronor

Anslaget finansierar mottagandet av asylsökande och personer med tidsbegränsade uppehållstillstånd. Från anslaget bekostas även asylsökandes resor från Sverige och kostnaderna för utläningar som tagits i förvar enligt utlänningslagen (1989:529). Staten ersätter kommunerna för den ersättning som ges till vissa andra utläningar än asylsökande medan de väntar på beslut om uppehållstillstånd. Ersättningen har tidigare finansierats över anslaget B 4. Kommunersättning vid flyktmottagande. Fr.o.m. budgetåret 1998 kommer medlen att finnas på anslaget A 2. Mottagande av asylsökande. Kostnaden beräknas till 12 miljoner kronor för budgetåret 1998. Motsvarande medel förs över från B 4. till A 2.

För budgetåret 1997 beräknas ett överskridande av anslaget med 71 miljoner kronor. Detta beror främst på att ett stort antal personer med lagakraftvunna avvisningsbeslut inte kunnat återsändas till sina hemländer samt att asylprövningen i vissa ärenden präglats av en allt högre komplexitet i ärendena med längre utredningstider som resultat.

Statens invandrarverk organiserar mottagandet av asylsökande. De asylsökande kan antingen bo på en av verkets förläggningar eller få ersättning för eget boende. Invandrarverket ansvarar även för utläningar som tagits i förvar enligt utlänningslagen. Enligt avtal mellan staten och Landstingsförbundet ger landstingen hälso- och sjukvård till asylsökande och försvarstagna.

Såvitt avser funktionen Flyktningverksamhet inom det civila försvaret skall verksamheten bedrivas på sådant sätt att Invandrarverkets resurser och den beredskap som finns för att ta emot asylsökande även skall kunna utnyttjas vid svåra påfrestningar på samhället i fred samt vid internationella fredsfrämjande och humanitära insatser.

Regeringens överväganden

Resultatinformation

I början av budgetåret 1997 var antalet registrerade personer i mottagandesystemet 17 302 varav 5 237 var barn under 16 år. Den genomsnittliga vistelsetiden för de ca 14 000 personer som var registrerade den 1 juli 1997 var ca två år och fyra månader. Detta speglar främst de svårigheter som funnits att återsända personer med avvisningsbeslut till sina hemländer, men även att måluppfyllelsen för handläggningstider i asylärenden varit låg. De långa vistelsetiderna innebär högre totalkostnader för mottagandet än beräknat. Däremot redovisas lägre dygnskostnader per person och dygn, 186 kronor mot beräknat 197 kronor. Detta beror främst på de stordriftsfördelar Invandrarverket kunnat nå med en hög beläggning i mottagandesystemet. En annan orsak till en lägre

dygnskostnad är att mottagandet av asylsökande under senare år har ändrat karaktär. Från att tidigare uteslutande ha inneburit förläggningsboende i någon form, bor i dag nära 60 % av de asylsökande i eget boende.

Slutsatser

Vid utgången av år 1997 beräknas det finnas 11 500 personer i mottagandesystemet. När överenskomsten med Förbundsrepubliken Jugoslavien träder i kraft, kommer huvuddelen av dessa att kunna lämna mottagandesystemet. Uppskattningsvis beräknas därmed den genomsnittliga beläggningen minskas till 9 500 personer från tidigare beräknade 9 800 personer. Förändringen avser endast personer som vistats i Sverige i mer än ett år. När antalet personer i mottagandesystemet minskar, försvinner stordriftsfördelarna delvis. Dygnskostnaden per person kan därför beräknas öka till 205 kronor.

A 3. Migrationspolitiska åtgärder

1995/96	Utgift	337 786		
1996	Utgift	330 518		
1997	Anslag	311 319	Utgifts- prognos	309 488
1998	Förslag	313 289		
1999	Beräknat	314 602		
2000	Beräknat	315 842		

Beloppen anges i tusental kronor

Fr.o.m. år 1997 finns Internationell samverkan inom ramen för migrationspolitiken m.m. som ett äldre anslag inom verksamhetsområdet. Beloppet uppgår till 2 870 000 kronor.

Ett viktigt inslag i migrationspolitiken är vår beredskap att ta emot kvotflyktingar. Staten betalar ut ersättning till de kommuner som tar emot dessa flyktingar. Av medlen för kvotflyktingar genomförs även vissa hjälpinsatser för flyktingar utanför Sverige. Staten kan även ge bidrag till åtgärder för frivillig återvandring av personer som efter att ha varit bosatta i Sverige under längre eller kortare tid väljer att återvända till sitt ursprungliga hemland eller till annat bosättningsland. Genom en tidsbegränsad förordning kan vissa utläningar som inte får stanna kvar i Sverige få bidrag i samband med utresan. Anhöriga till flyktingar i Sverige kan få bidrag till resan hit om de vill förena sig med sina anhöriga i Sverige. Medel anvisas även för att bekosta vissa migrationspolitiska projekt och Sveriges deltagande i internationellt samarbete inom flyktning- och invandringsområdet. Lika-

så anvisas medel från detta anslag till Svenska röda korsets efterforskningsverksamhet.

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Anslagsmedel för budgetåret 1995/96 har i statsbudgeten avsatts för överföring av kvotflyktingar och mottagande av dem i kommunerna samt alternativa insatser och åtgärder motsvarande kostnader för 2 760 organiserat överförda flyktingar. Under budgetåret 1995/96 (18 månader) överfördes 2 170 kvotflyktingar till Sverige. Kostnaderna för denna verksamhet, inklusive kostnaderna till den fond som UNHCR administrerar samt ersättningen till de kommuner som tagit emot flyktingarna uppgick till 297,3 miljoner kronor. Under budgetåret 1997 har riksdagen anvisat medel motsvarande kostnader för 1 840 kvotöverförda flyktingar. Under första halvåret 1997 har 1 174 kvotflyktingar överförts till Sverige. Uttagningarna sker som regel i samarbete med UNHCR. Medlen används därutöver för att ge särskilt utsatta personer en fristad i Sverige. Inom ramen för anslagsmedlen har fem miljoner kronor avsatts till medicinska insatser och fem miljoner kronor till projektmedel för förberedelser i Sverige inför framtida återvandring till Bosnien-Hercegovina samt Somalia och övriga områden på Afrikas horn.

Bidragen till flyktingars resor från Sverige, s.k. återvandringsbidrag, uppgick till 2,9 miljoner kronor under budgetåret 1995/96. Av de anvisade medlen har inte allt utnyttjats bl.a. beroende på att ökningen av återvandringen inträffade under senare delen av perioden och att resorna gick till ett land nära Sverige.

Under budgetåret 1995/96 uppgick kostnaderna för resor till Sverige för anhöriga till flyktingar till 998 000 kronor.

Slutsatser

Anslagsmedlen för år 1998 avseende mottagande av kvotflyktingar bör liksom innevarande budgetår få användas med viss flexibilitet och motsvara kostnaderna för 1 840 överförda flyktingar. Regeringen bedömer, liksom för innevarande budgetår, att många personer bl.a. från f.d. Jugoslavien kommer att vilja flytta hem och att medel kommer att tas i anspråk för detta.

A 4. Utlänningsnämnden

1995/96	Utgift	85 141	Anslagskredit	2 746
1996	Utgift	57 797		
1997	Anslag	66 675	Utgiftsprognos	66 675
1998	Förslag	65 388		
1999	Beräknat	60 561		
2000	Beräknat	62 392		

Beloppen anges i tusental kronor

En jämförelse mellan budget och utfall för budgetåret 1995/96 visar att av den beviljade anslagskrediten på 2,9 miljoner kronor hade ca 2,7 miljoner kronor utnyttjats.

Utlänningsnämnden prövar överklaganden av beslut som fattas av Invandrarverket avseende avvísningar och utvisningar samt ansökningar om uppehållstillstånd, flyktingförklaring, resedokument och svenskt medborgarskap. Nämnden prövar även s.k. nya ansökningar om uppehållstillstånd. Sådan ansökan kan göras efter det att ett avvísnings- eller utvisningsbeslut vunnit lagakraft. Fr.o.m. den 1 december 1997 tillförs Utlänningsnämnden uppgiften att pröva överklagande beträffande offentliga biträden i utlänningsärenden.

Nämnden består av 8 ordinarie ordföranden och 5 ersättare för dessa samt 30 ledamöter. Arbetet leds av en generaldirektör vilken också är en av nämndens ordinarie ordföranden. Den 30 juni 1997 var 127 personer anställda vid nämnden.

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Nedgången av antalet asylsökande har inte fullt ut slagit igenom i Utlänningsnämndens verksamhet. På grund av att så många avvísningsbeslut ännu inte verkställt är antalet nya ansökningar om uppehållstillstånd fortfarande stort.

Regeringens bedömningar med anledning av revisionens iakttagelser

Riksrevisionverkets granskning av Utlänningsnämnden har visat att årsredovisningen i allt väsentligt är rättvisande och uppfyller de krav som uppställs genom regeringsbeslut eller förordning. Regeringen ansluter sig till denna bedömning.

Slutsatser

En översyn av Utlänningsnämndens arbetsformer och resursanvändning är påkallad. En bedömning bör därvid göras av vilka åtgärder som kan vidtas för att ytterligare förkorta handläggningstiderna. För att stödja nämnden i ett sådant arbete och för att få ner ärendebalansen tillförs anslaget fyra miljoner kronor fr.o.m. år 1998.

A 5. Offentligt biträde i utlänningsärenden

1995/96	Utgift	0		
1996	Utgift	0		
1997	Anslag	64 240	Utgifts- prognos	59 216
1998	Förslag	60 295		
1999	Beräknat	61 501		
2000	Beräknat	62 731		

Beloppen anges i tusental kronor

Anslaget nyinrättades budgetåret 1997. Anslagsprognosen för budgetåret 1997 visar att kostnaderna kommer att understiga tilldelade medel.

Offentliga biträden förordnas för närvarande med stöd av rättshjälpslagen (1972:429) i ärenden enligt utlänningslagen (1989:529) där fråga uppkommit om avvisning eller utvisning. Fr.o.m. den 1 december 1997 återfinns bestämmelserna i 11 kap. utlänningslagen samt lagen (1996:1620) om offentligt biträde.

Regeringens överväganden

Rätten att erhålla rättshjälp är viktig. Anslaget bör anpassas till antagandet om antalet asylsökande under budgetåret.

A 6. Utresor för avvisade och utvisade

1995/96	Utgift	0		
1996	Utgift	0		
1997	Anslag	130 000	Utgifts- prognos	88 000
1998	Förslag	83 210		
1999	Beräknat	84 874		
2000	Beräknat	86 572		

Beloppen anges i tusental kronor

Anslaget nyinrättades budgetåret 1997. Från anslaget finansieras resor ut ur landet för utlänningar som avvisats eller utvisats enligt beslut av regeringen, Statens invandrarverk och Utlänningsnämnden med stöd av utlänningslagen (1989:529). Kriminalvårdens transporttjänst organiserar resor på uppdrag av verkställande myndighet. Innevarande budgetår visar anslagsprognosen att kostnaderna kommer att understiga tilldelade medel för budgetåret 1997.

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Färre avvisnings- och utvisningsbeslut förutses komma att bli verkställda under budgetåret 1997 än vad som beräknats i budgetpropositionen 1997. Detta beror dels på nedgången i antalet asylsökande, dels på de problem som uppstått i samband med att vissa länder inte tillåter sina medborgare att återvända hem sedan de avvisats eller utvisats från Sverige. Eftersom ett förhållandevis stort antal resor skett till närliggande länder har kostnaderna per återvändande legat på en lägre nivå än beräknat.

Slutsatser

Den principöverenskommelse som nu finns med Förbundsrepubliken Jugoslavien beräknas leda till att antalet verkställigheter av avvisningsbeslut ökar. Med hänsyn till att dessa resor bör kunna anordnas till förhållandevis låga kostnader finner regeringen att anslagets storlek kan bestämmas till en nivå i närheten av det prognostiserade utfallet för år 1997.